

Татарстан Республикасы
Чистай муниципаль районы
Татар Ялтаны авыл жирлеге Советы
КАРАР

2022 елның 29 апреле

№ 21/2

Татарстан Республикасы
Чистай муниципаль
районының Татар Ялтаны
авыл жирлеге
территориясендә төзекләндерү
өлкәсендәге муниципаль
контроль турындагы нигезләмә
хакында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законнары, Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Татар Ялтаны авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә, Татар Ялтаны авыл жирлеге Советы

КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының Татар Ялтаны авыл жирлеге территорииясендә төзекләндерү өлкәсендәге муниципаль контроль турындагы нигезләмәне күшүмтә нигезендә расларга.

2. Әлеге каарны "Татарстан Республикасының хокукий мәгълүматның рәсми порталы" нда бастырып чыгарырга һәм Чистай муниципаль районының рәсми сайтында "Интернет" мәгълүмат-коммуникация челтәрендә урнаштырырга.

Татар Ялтаны авыл жирлеге
башлыгы

Р.Р. Гарифуллин

Чистай муниципаль районы
Татар Ялтаны авыл
жирлеге Советының
2022 елның
29 апрелендәгэ
21/2 номерлы каарына
кушымта

Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районы
Татар Ялтаны авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә
муниципаль контроль турында
НИГЕЗЛӘМӘ

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Өлеге Нигезләмә Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының Татар Ялтаны авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне оештыру (алга таба - муниципаль контроль) һәм гамәлгә ашыру тәртибен билгели.

1.2. Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районы Татар Ялтаны авыл жирлеген төзекләндерү кагыйдәләре белән билгеләнгән мәҗбүри таләпләрне, шулай ук контроль чаралар нәтижәләре буенча кабул ителә торган каарларның үтәлешен төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль предметы булып тора.

1.3. Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль объектларын исәпкә алу өлеге Нигезләмә нигезендә Чистай муниципаль районы Татар Ялтаны авыл жирлеге Башкарма комитеты (алга таба - Башкарма комитет) тарафыннан башкарыла. Муниципаль контроль объектлары турында мәгълүматларны җюю, эшкәрту, анализлау һәм исәпкә алганда, Башкарма комитет норматив хокукый актлар нигезендә аца тапшырыла торган мәгълүматны, ведомствоара хезмәттәшлек кысаларында алына торган мәгълүматны, шулай ук һәркем өчен мөмкин булган мәгълүматны куллана.

1.4. Чистай муниципаль районы Татар Ялтаны авыл жирлеге Башкарма комитеты (алга таба - муниципаль контроль органы) төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль башкара.

1.5. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыручы органның вазыйфаи затларына, вазыйфаи инструкция нигезендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру, шул исәптән профилактик һәм контроль чаралар үткәру керә торган вазыйфаи затларына:

- Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының Татар Ялтаны авыл жирлеге башлыгы (алга таба-вәкаләтле органның вазыйфаи заты).

1.6. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда вәкаләтле органның вазыйфаи заты "Дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында" 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның (алга таба - 284-ФЗ номерлы Закон) 29 статьясында билгеләнгән хокукларга һәм бурычларга ия.

2. Муниципаль контроль объектлары

2.1. Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль объектлары (алга таба - контроль объекты) булып тора:

а) Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районы Татар Ялтаны авыл жирлеген төзекләндерү кагыйдәләре белән регламентланган мәҗбүри таләпләрне үтәү белән бәйле юридик затларның, шәхси эшмәкәрләрнең һәм гражданнарның эшчәнлеге, гамәлләре (гамәл кылмаулары);

б) территорияне төзекләндерү әлементлары-декоратив, техник, планировка, конструктив жайламналар, яшелләндерү әlementлары, төрле жиһазлар һәм бизәү әlementлары, шул исәптән биналарның, корылмаларның фасадларының, кече архитектура формалары, капиталь булмаган стационар булмаган корылмалар, мәгълүмат щитлары һәм төзекләндерүнен состав өлемшләре буларак кулланыла торган күрсәткечләр.

2.2. Муниципаль контроль органы 248-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә контроль объектларын исәпкә алуны тәэммин итә.

3. Контрольне гамәлгә ашырганда закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычы белән идарә итү

3.1. Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда бәяләү һәм рисклар белән идарә итү системасы кулланыла.

2.1 Өлеге нигезләмәнен 2.1 пункттындагы "а" пунктчасында күрсәтелгән контроль объектлары зыян китерүнен (алга таба - риск категориясенә) тубәндәге риск категорияләренең берсенә керә:

- а) югары куркыныч
- б) уртача куркыныч;
- в) уртача куркыныч;
- г) тубән куркыныч.

3.2. Закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычын бәяләү максатларында контрольлек объектларын өлеге Нигезләмәнен 1 нче күшымтасы нигезендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында мәжбүри таләпләрне бозу риск категорияләренә керту критерийлары һәм риск индикаторлары билгеләнә.

3.3. Контрольдә тотылучы затның эшчәнлеген рискның төрле категорияләренә кертергә мөмкинлек бирә торган критерийлар булганды, контрольдә тотылучы затның эшчәнлеген югары куркыныч категориясенә кертергә мөмкинлек бирә торган критерийлар кулланылырга тиеш.

3.4. Контроль объектының куркынычның бүтән категориясе критерийларына туры килүе турында мәгълүматлар көргән көннән алыш 5 эш көне эчендә муниципаль контроль органы өлеге контроль объектының риск категориясен үзгәртү турында карап кабул итәргә тиеш.

3.5. Контрольдә тотылучы затлар риск категориясен үзгәртү турында муниципаль контроль органына гариза бирергә хокуклы.

4. Закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычларын профилактикалау

4.1. Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда тубәндәге профилактик чараплар гамәлгә ашырыла:

- а) мәгълүмат житкерү;
- б) хокук куллану практикасын гомумиләштерү;
- в) кисәтүне игълан итү;
- г) консультация бирү;
- д) профилактик визит.

4.2. Профилактик чараплар 248-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Муниципаль контроль органы профилактик чарапларны исәпкә алуны тәэммин итә.

4.3. Муниципаль контроль органы контрольдә тотыла торган затларга һәм башка кызыксынуучы затларга тиешле белешмәләрне Интернет мәгълүмат-

телекоммуникация чөлтөрөндө веб-адрес буенча урнаштыру юлы белэн урнаштыру юлы белэн мәжбүри таләплөрне үтәү мәсьәләләре буенча мәгълүмат бирә: <https://chistopol.tatarstan.ru/> "Муниципаль контроль" бүлгөндө, массакуләм мәгълүмат чарапында һәм башка рәвешләрдә.

4.4. Муниципаль контроль органы, 248-ФЗ номерлы Законда билгеләнгән таләплөрне исәпкә алып, төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында докладны ел саен әзерли.

Докладны әзерләүне оештыру төзекләндерү өлкәсендә вәкаләтле муниципаль контроль органына йөкләнә.

4.5. Мәжбүри таләплөрне яисә мәжбүри таләплөрне бозуның әзерләнә торган очраклары турында муниципаль контроль органында белешмәләр булган очракта һәм (яисә) мәжбүри таләплөрне бозуның закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерүе йә закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычы тудыруы турында расланган белешмәләр булмаган очракта, муниципаль контроль органы контролльдә тотыла торган затка мәжбүри таләплөрне бозуның ярамавы турында кисәтү (алга таба - кисәтү) игълан итә һәм мәжбүри таләплөрне үтәүне тәэммин итү чарапын курергә тәкъдим итә.

Контрольдә тотылучы зат кисәтү алғаннан соң күрсәтелгән кисәтүгә карата муниципаль контроль органына ризасызылыш белдерергә хокуклы.

Каршылыкта булырга тиеш:

каршылык жибәрелә торган җирле үзидарә органы исеме;

шәхси эшмәкәр яки гражданиның фамилиясе, исеме һәм атасының исеме, шулай ук әлемтә өчен телефон номеры, электрон почта адресы (булган очракта) һәм контролльдә тотылучы затка җавап жибәрелергә тиешле почта адресы;

кисәтү датасын һәм номерын;

контрольдә тотылучы зат игълан итептән кисәтү белән риза булмаган дәлилләр;

контрольдә тотыла торган затның кисәтү алу датасын;

шәхси имза һәм датасын.

Кирәк була калса, контролльдә тотылучы зат тиешле документларны яки аларның таныкланган күчермәләрен каршы алырга куша.

Каршылык турыдан-туры яисә почта аша, яисә муниципаль контроль органының рәсми электрон почтасына язма рәвештә бирелергә мәмкин.

Каршылыкны тапшыруның ин чик вакыты контролльдә тотылучы зат тарафыннан кисәтү алынганнан соң 15 календарь көн тәшкил итә.

Муниципаль контроль органы тарафыннан каршылыкны карауның ин чик вакыты каршылыкны теркәгән көннән 30 календарь көн тәшкил итә.

Өстәмә мәгълүмат алу өчен соратып алуны объектив һәм һәрьяклап карау максатларында жибәрергә кирәк булганда, вәкаләтле органның вазыйфаи заты тарафыннан ризасызылышкы карауны озайтуның ин чик срогы 15 календарь көн тәшкил итә, ул ризасызылыш белдергән контролльдә тотылучы затка аны карау вакытын озайту турында хәбәр итә.

Муниципаль контроль органы:

а) каршылыкны объектив, һәрьяклы һәм үз вакытында карауны тәэммин итә, кирәк булганда, контролльдә тотылучы зат яки аның вәкаләтле вәкиле катнашында каршылыкны юнәлдергән зат яисә аның вәкаләтле вәкиле катнашында карауны тәэммин итә;

б) кирәк булганда, дәүләт органнарында, җирле үзидарә органнарында һәм башка затлардан документлар һәм материаллар соратып ала;

в) каршылыкны карау нәтижәләре буенча контролльдә тотылучы затның бозылган хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен яңадан торғызуга яисә

яклауга юнәлдерелгән чарапар күрә;

г) каршылыкта куелган мәсъәләләрнең асылы буенча язмача жавап жибәрә.

Каарны карау нәтижәләре буенча муниципаль контроль органы түбәндәге каарларның берсен кабул итә:

а) игълан ителгән кисәтуне гамәлдән чыгару формасында ризасызылыкны канәгатьләндерә;

б) каршы килүне канәгатьләндерүдән баш тарта.

Каарны карау нәтижәләре буенча каар кабул ителгән көннән соң килүче көннән дә соңга калмыйча, каршылык биргән контрольдә тотылучы затка язма рәвештә һәм аның теләге буенча каршылыкны карау нәтижәләре турында электрон формада мотивлаштырылган жавап жибәрелә.

4.6. Контрольдә тотылучы затларның һәм аларның вәкилләренең мөрәҗәгатьләре буенча муниципаль контроль органы вазыйфаи затлары консультацияләр бирә.

Консультация (шул исәптән язма рәвештә) мәжбүри таләпләрне үтәү мәсъәләләре буенча башкарыла.

Контрольдә тотылучы зат язма рәвештә консультация сораулары буенча язмача жавап бирүгә запрос тәкъдим иткән очракта, консультация муниципаль контроль органы тарафыннан язма рәвештә гамәлгә ашырыла.

Консультация барышында тәзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру белән бәйле мәсъәләләр буенча аңлатмалар бирелә.

Консультация туләү алмыйча башкарыла.

Консультация муниципаль контроль органының вазыйфаи затлары тарафыннан телефон, шәхси кабул иту яки профилактик яки контроль чара үткәру барышында башкарылырга мөмкин.

Язма рәвештә консультация биргәндә "Россия Федерациясе гражданнары мөрәҗәгатьләрен карау тәртибе турында" Федераль законда билгеләнгән таләпләр үтәлергә тиеш .

Контрольдә тотылучы затларның һәм аларның вәкилләренең бертиплы мөрәҗәгатьләре буенча консультацияләр Чистай муниципаль районның рәсми сайтында Интернет-телекоммуникация чөлтәрендә веб-адрес буенча урнаштыру юлы белән башкарыла: <https://chistopol.tatarstan.ru/> муниципаль контроль органының вазыйфаи заты тарафыннан имзаланган язма аңлатманың "Муниципаль контроль" бүлегендә.

Консультация алу өчен контакт телефоннары номерлары, язма рәвештә запрослар жибәрү өчен адреслар, консультация максатларында шәхси кабул иту вакыты һәм урыны, Интернет мәгълүмати-телекоммуникация чөлтәрендә веб-адрес буенча Чистай муниципаль районның рәсми сайтында урнаштырыла: <https://chistopol.tatarstan.ru/> "Муниципаль контроль" бүлегендә.

Консультация түбәндәге мәсъәләләр буенча башкарыла:

риск категорияләренә керүү критерийлары;

тәзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру предметы булып торган мәжбүри таләпләр;

контроль чарапар үткәру тәртибе, вакыты һәм сроклары;

контрольдә тотылучы затларның һәм муниципаль контроль органы вазыйфаи затларының хокуклары һәм бурычлары;

муниципаль контроль органы вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять белдерү тәртибе.

4.7. Профилактик визит муниципаль контроль органы вазыйфаи заты тарафыннан контрольдә тотылучы затның эшчәнлек алыш бару урыны буенча профилактик әңгәмә формаһында үткәрелә. Профилактик визит барышында

контрольдә тотылучы затка аның вәкаләтләре, шулай ук контроль объектына карата үткәрелә торган муниципаль контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру үзенчәлекләре турында хәбәр ителә.

Профилактик визит барышында контрольдә тотылучы зат аның эшчәнлегенә яисә аның кулланыла торган контроль объектларына карата куела торган мәжбүри таләпләр, риск критерийларына туры килү, риск категориясен киметүнен һигезләре һәм тәкъдим ителә торган ысуллары, шулай ук контрольдә тотылучы затка карата үткәрелә торган контроль чарапарның төрләре, эчтәлеге һәм интенсивлыгы турында мәгълүмат бирә.

Профилактик визит барышында муниципаль контроль органының вазыйфаи заты әлеге Нигезләмәнен 4.6 пунктында, шулай ук 248-ФЗ номерлы законның 50 статьясында билгеләнгән тәртиптә консультация бирә ала.

Муниципаль контроль органы тарафыннан мәжбүри профилактик визит уздыру югары куркыныч категориясенә кертелгән контроль объектларына карата гамәлгә ашырыла.

Мәжбүри профилактик визит муниципаль контроль органы вазыйфаи заты тарафыннан контрольдә тотылучы затның эшчәнлек алып бару урыны буенча профилактик әңгәмә формасында үткәрелә.

Мәжбүри профилактик визит барышында контрольлек итүче зат үз эшчәнлегенә яки аңа караган контроль объектларына карата куела торган мәжбүри таләпләр, риск критерийларына туры килү, һигезләр һәм риск категориясен киметүнен тәкъдим ителә торган ысуллары турында мәгълүмат бирә.

Мәжбүри профилактик визит барышында муниципаль контроль органының вазыйфаи заты контроль объектларын риск категориясенә керту өчен кирәклө мәгълүматлар жыя ала.

Мәжбүри профилактик визит үткәру турында контрольдә тотылучы затка аны үткәру датасына кадәр 5 эш көненнән дә соңга калмычка хәбәр ителергә тиеш.

Контрольдә тотылучы зат, аны үткәру датасына кадәр 3 эш көненнән дә соңга калмычка, бу хакта муниципаль контроль органына хәбәр итеп, мәжбүри профилактик визит уздырудан баш тартырга хокуклы.

Мәжбүри профилактика визитын үткәрүнен ин чик вакыты 1 эш көне тәшкил итә.

Мәжбүри профилактик визит үткәргендә, контрольдә тотылучы затларга мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында күрсәтмәләр бирелә алмый. Профилактика визиты барышында контрольдә тотылучы зат тарафыннан алынган аңлатмалар тәкъдим итү характеристына ия.

Мәжбүри профилактика визитын үткәргендә контроль объектларының закон тарафыннан саклана торган қыйммәтләргә зыян китерүгә турыдан-туры куркыныч тудыруы яки мондый зыян китерелүе ачыкланса, муниципаль контроль органы вазыйфаи заты контроль чарапар үткәру турында карар кабул итү өчен бу хакта кичекмәстән вәкаләтле органның вазыйфаи затына хәбәр итә.

Мәжбүри профилактик визит нәтиҗәләре буенча муниципаль контроль органының вазыйфаи заты мәжбүри профилактик визит үткәру турында акт төзи.

4.2. Тикшерү кәгазыләре

4.2.1. Контроль чарапары уздыруны оптимальләштерү объектларына зыян китерү куркынычын киметү максатларында муниципаль контроль органы тикшерү кәгазыләрен (мәжбүри таләпләрне үтәүне яисә үтәмәүне дәлилли торган контроль сораулар исемлекләрен) төзи һәм раслый.

4.2.2. Тикшерү кәгазыләре вәкаләтле органның норматив хокукый акты белән билгеләнә.

4.2.3. Тикшеру қөгазыләре контролъдә тотылучы затка Россия Федерациясе законнарында каралмаган мәжбүри таләпләрне үтәу буенча йөкләмә йөкли алмый.

4.2.4. Контрольдә тотылучы затларны үз-үзеңә тикшеру максатыннан, тикшеру қөгазыләре Чистай муниципаль районының Интернет мәгълүмат - телекоммуникация чөлтәрендәге рәсми сайтында "Муниципаль контроль" бүлекчәсендә урнаштырыла һәм актуаль хәлдә тотыла.

4.2.5. Тикшеру чарапарын уздырганда контролъ чараны үткәру турында каарда курсәтелгән тикшеру қөгазыләре контролъ сорауларга жаваплар керту юлы белән вазыйфаи зат тарафыннан электрон формада тутырыла һәм контролъ органның вазыйфаи затының көчәйтеген квалификацияле электрон имzasы белән раслана.

5. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру

5.1. Муниципаль контроль планлы тикшеру чарапары үткәрмичә гамәлгә ашырыла.

5.2. Төзекләндеру өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда, контролъдә тотыла торган зат белән эшләгәндә түбәндәгे контролъ-планнан тыш чарапар уздырыла:

- а) документар тикшеру;
- б) күчмә тикшеру;
- в) рейд тикшерүе.

Контрольдә тотылучы зат белән үзара бәйләнешсез түбәндәгә чарапар үткәрелә:

- а) мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү;
- б) күчмә тикшеру.

5.3. Контроль чарапар үткәру өчен нигез булырга мәмкин:

муниципаль контроль органында зыян китерү яисә закон тарафыннан саклана торган қыйммәтләргә зыян китерү куркынычы турында белешмәләрнең булуы яисә объектның мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары белән расланган параметрларга туры килүен ачыклау яисә контроль объектының мондый параметрлардан читләшүен ачыклау;

законнарынц үтәлешен тикшереп тору (кузәтчелек) кысаларында контролъ чара уздыру, прокуратура органнарына кергән материаллар һәм мөрәҗәгатьләр буенча гражданың хокукларын үтәу турында прокурор таләбе;

муниципаль контроль органы курсәтмәсен үтәу вакытын чыккач, ачыкланды мәжбүри таләпләрне бозуны бетерү турында документлар һәм белешмәләр тапшырмаган очракта, контролъдә тотылучы зат тарафыннан әлеге курсәтмә белән билгеләнгән яки алар нигезендә курсәтләгән курсәтмәнен үтәлеше турында нәтижә ясау мәмкин түгел.

Контроль чарапар, үзара бәйләнешсез, вәкаләтле органның вазыйфаи заты тарафыннан бирелгән биренмәр нигезендә муниципаль контроль органы вазыйфаи затлары тарафыннан үткәрелә.

Муниципаль контроль органы вазыйфаи заты, аларның үтәлешен бәяләү өчен кирәк булган мәжбүри таләпләрне, контролъ гамәлләр характеристын исәпкә алыш, контролъ чарапар төрен билгели.

Контроль чара барышында муниципаль контроль органы вазыйфаи заты тарафыннан муниципаль контроль объектларына карата мәжбүри таләпләрнең үтәлеше бәяләнә, аларга контролъ чарасы предметында курсәтләгән мәжбүри таләпләр куела.

5.4. Төзекләндеру өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда муниципаль контроль органының вазыйфаи затлары тикшерүләр, аларның

нәтижәләре һәм ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү һәм (яки) буенча күрелгән чарапар турында мәгълүмат кертергә тиеш.

5.5. Документар тикшерү барышында түбәндәге контроль гамәлләр кылышырга мөмкин:

- а) язмача аңлатмалар алу;
- б) документлар сораяу;

5.6. Күчмә тикшерү барышында түбәндәге контроль гамәлләр кылышырга мөмкин:

- а) карау;
- б) тикшерү;
- в) сораштыру;
- г) язма аңлатмалар алу;
- д) документлар сораяу;
- е) сынаулар (үрнәкләр) сайлап алу;
- ж) инструменталь тикшерү;
- з) сынау;

Күчмә тикшерүне үткәру вакыты 10 әш көненнән дә артмаска тиеш. Бер кече эшмәкәрлек субъектына карата күчмә тикшерү барышында үзара йогынты ясауның гомуми вакыты кече предприятие өчен - 50 сәгатьтән һәм микропредприятиеләр өчен - 15 сәгатьтән артмаска тиеш.

5.7. Рейд тикшерүләре барышында түбәндәге контроль (кузәтчелек) гамәлләр кылышырга мөмкин:

- а) карау;
- б) тикшерү;
- в) сораштыру;
- г) язма аңлатмалар алу;
- д) документлар сораяу;
- е) инструменталь тикшерү;
- ж) сынау;

5.8. Тикшерү 248-ФЗ номерлы Федераль законның 77 статьясы нигезендә башкарыла.

Рейд тикшерүе барышында карау контрольдә тотыла торган зат яисә аның вәкиле булмаганда бары тик муниципаль контроль органында зыян китерү турында яисә гражданнарның гомеренә, сәламәтлегенә, әйләнә-тирә мохиткә зыян (зыян) китерү турында белешмәләр булган очракта гына башкарышырга мөмкин.

5.9. Инструменталь тикшерү максус жиһаз һәм (яки) техник приборлар кулланып, контрольдә тотылучы зат тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәүне билгеләү максатларында муниципаль контроль органы вазыйфаи затлары тарафыннан үткәрелә.

Инструменталь тикшерү нәтижәләре буенча 248-ФЗ номерлы Федераль законның 82 статьясындағы 4 өлешендә билгеләнгән таләпләр нигезендә инструменталь тикшерү беркетмәсе төзелә.

5.10. Контроль чарапар барышында контроль гамәлләр 248-ФЗ номерлы законда һәм әлеге Нигезләмәнен 4.8, 4.9 пунктларында билгеләнгән тәртиптә башкарыла.

5.11. Контроль чарапар үткәргәндә, муниципаль контроль органының вазыйфаи заты һәм контроль гамәлләр кылуға жәлеп ителгән затлар тарафыннан, мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләрен беркетү өчен фотога төшерү, аудио - һәм (яки) видеоязма, дәлилләрне теркәүнен башка ысуллары кулланышырга мөмкин.

Дәлилләрне теркәү ысуллары мәжбүри таләпләрне бозуны чагылдыручи

фиксация объектын һичшиксеz идентификацияләргә мөмкинлек бирергә тиеш.

Фотога тәшерүне, аудио - hәм видеоязмаларны, тикшерү һарапарын башкарганда мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләрен теркәүнен башка алымнарын куллану зарурлығы турындагы қарар муниципаль контроль органнарының вазыйфаи затлары тарафыннан мөстәкыйль кабул ителә. Мәжбүри тәртиптә мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләрен фото - яки видеофиксацияләү түбәндәгә очракларда гамәлгә ашырыла:

күчмә тикшерү барышында контролъдә тотыла торган зат булмаганда тикшерү уздырганда;

күчмә тикшерү үткәргендә, аның барышында аны үткәрудә тоткарлыклар hәм контроль гамәлләр кылу булды.

Мәжбүри таләпләрне бозу дәлилләрен теркәү өчен фотога тәшерүнен, аудио - hәм видеоязмаларның техник һарапары кулланылырга мөмкин.

Контрольдә тотылучы затка мәжбүри таләпләрне бозу дәлилләрен теркәү өчен фотога тәшерү, аудио - hәм видеоязма үткәру турында мәжбүри рәвештә хәбәр ителә.

Фотога тәшерү, аудио - hәм видеоязма үткәру hәм бу максатлар өчен кулланылган техник һарапар турында мәгълүмат актта контроль һара нәтижәләре буенча ҹагылдырыла.

Фотога тәшерү, аудио - hәм видеоязма үткәру нәтижәләре тикшерү һарасы актына күшүмтә булып тора.

5.12. Контроль һарапар үткәру нәтижәләре буенча, контролълек итүче зат белән үзара бәйләнешсез, муниципаль контроль органнарының вазыйфаи заты тиешле акт төзи, аны һарау нәтижәләре буенча 248-ФЗ номерлы Закон нигезендә қарар кабул ителә.

5.13. 248-ФЗ номерлы Федераль закон таләпләре нигезендә контроль һарапар үткәргендә hәм контроль гамәлләр кылганда, алар контролъдә тотылучы зат яисә аның вәкиле барышында башкарылырга тиеш. Контрольдә тотылучы затның яки аның вәкиленең булуы, контроль һарапар үткәрудән, контролъдә тотылучы зат белән үзара бәйләнешне таләп итми торган контроль гамәлләр кылудан тыш, мәжбүри.

Шәхси эшмәкәр hәм контролълек итүче затлар булган граждан муниципаль контроль органына житди сәбәпләр булган очракта (авыру яисә өзелмәс көч шартлары аркасында) контроль һарасы үткәргендә булу мөмкинлеге турында мәгълүмат тапшырылып хокуклы. Мондый мәгълүмат көргөн очракта, контроль һараны үткәру муниципаль контроль органы тарафыннан индивидуаль эшкуар (гражданин) муниципаль контроль органына мөрәжәгать итү өчен сәбәп булган хәлләрне бетерү өчен кирәkle вакытка күчерелә.

6. Контроль органы һарапларына, аның вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять бирү

6.1. Муниципаль контролъне гамәлгә ашыручи вазыйфаи затларының һарапларына hәм гамәлләренә (гамәл кылмауларына) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә шикаять бирелергә мөмкин.

6.2. Муниципаль контролъне гамәлгә ашырганда шикаятьләрне судка кадәр бирү тәртибе кулланылмый.

7. Контроль орган эшчәнлегенең нәтижәлелеген бәяләү

7.1. Контроль органы эшчәнлегенең нәтижәлелеген бәяләү муниципаль контролънең нәтижәлелеге күрсәткечләре системасы нигезендә гамәлгә ашырыла.

7.2. Контроль органы эшчәнлегенең нәтижәлелеге күрсәткечләре

системасына керә:

1) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыянны (зыянны) минимальләштерү дәрәжәсен чагылдыра торган контроль төренең төп күрсәткечләре, тикшерү органы аларга ирешүне тәэммин итәргә тиешле максатчан (план) әһәмияттәге һәм тиешле эшчәнлек өлкәсендә зыян китерү куркынычын бетерү дәрәжәсе;

2) контроль (кузәтчелек) эшчәнлеген мониторинглау, аны анализлау, аны гамәлгә ашырганда барлыкка килә торган проблемаларны ачыклау һәм зыян китерү куркынычын бетерү дәрәжәсе белән хезмәт, матди һәм финанс ресурслары күләме арасындагы чагыштыруны характерлаучы сәбәпләрне билгеләү өчен кулланыла торган контроль төренең индикатив күрсәткечләре, шулай ук контрольдә тотылучы затлар эшчәнлегенә тыкшыну дәрәжәсе.

7.3. Контроль төренең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре, муниципаль контроль төрләре өчен индикатив күрсәткечләр өлеге Нигезләмәнең 2 нче күшымтасында билгеләнгән.

8. Йомгаклау нигезләмәләре

8.1. 2013 елның 31 декабренә кадәр контроль орган тарафыннан документлар өзөрләү, контроль органның вазыйфаи затлары тарафыннан башкарылган гамәлләр һәм кабул ителә торган каарлар түрында хәбәр итү, контрольдә тотылучы затлар белән документлар һәм белешмәләр алмашу көгазьдә башкарыла.

Чистай муниципаль районы
Татар Ялтаны авыл жирлеге
территориясендә төзекләндерү
өлкәсендә муниципаль контроль
турындағы нигезләмәгә
1 нче күшымта

**Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру қысаларында
контроль объектларын куркынычлылық категорияләренә керту критерийлары**

п/п	Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль объектлары	Куркынычлылык к категориисе
1	Юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр, соңғы өч ел эчендә законлы көченә көргөн юридик зат яки шәхси эшкуар эшчәнлеген административ хокук бозу қылган өчен юридик затка, аның вазыйфаи затларына яки шәхси эшмәкәргә Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районы Татар Ялтаны авыл жирлеген төзекләндерү қагыйдәләрен (алга таба - Төзекләндерү қагыйдәләре) бозу белән бәйле административ жәза билгеләү турында карап риск категориясенә керту турында карап кабул ителгән көнгә карата соңғы өч ел эчендә үз көченә көргөн очракта.	Югары куркыныч
2	Юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр соңғы өч ел эчендә юридик зат яки шәхси эшмәкәр эшчәнлеген куркынычлылық категориясенә керту турында карап кабул ителгән көнгә, төзекләндерү қагыйдәләре таләпләрен үтәмәү факты буенча бирелгән күрсәтмә белән билгеләнгән срокта үтәлмәгән күрсәтмәнен риск категориясенә керүе турында карап кабул ителгән көнгә кадәр.	Уртacha куркыныч
3	Юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр соңғы биш ел дәвамында юридик зат яки шәхси эшмәкәр эшчәнлеген риск категориясенә керту турында карап кабул ителгән көнгә планлы яки планнан тыш тикшерүләр үткәру нәтижәләре буенча, төзекләндерү қагыйдәләре таләпләрен үтәмәгән өчен ачыкланган бозулар факты буенча бирелгән күрсәтмәнен риск категориясенә кертелүе турында карап кабул ителгән көнгә кадәр.	Уртacha куркыныч
4	Юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр hәм физик затлар, төзекләндерү өлкәсендә юридик затлар hәм индивидуаль эшкуарлар эшчәнлеген әлеге критерийларның 1, 2 пунктларында күрсәтелгән шартлар булмаганда, риск категорияләренә керту критерийлары булмаганда.	Түбән куркыныч

Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында тикшерелә торган мәжбүри таләпләрне бозу риск индикаторлары исемлеге

Индикатор исеме	Сайланган параметрның нормаль торышы (бәяләү критерийлары), үлчәү берәмлеге (булгандан)	Риск индикаторы күрсәткече
1 нче индикатор исеме	5-10, данә	< 5 данә или > 10 данә
2 нче индикатор исеме	юк	әйе
3 нче индикатор исеме	"Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында" 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә билгеләнә	Нормаль параметрларны 10% тан артык киметү яки арттыру

Татарстан Республикасы
Чистай муниципаль районы
Татар Ялтаны авыл жирлеге
территориясендә төзекләндерү
өлкәсендә муниципаль контроль
турындагы нигезләмәгә
2 нче күшымта

Контроль төренең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре,
төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль өчен индикатив күрсәткечләр

1. Төп күрсәткечләр һәм аларның максатчан әһәмияте:

- Мәжбүри таләпләрне бозулар арасыннан бетерелгән бозулар өлеше - 70%.
- Чираттагы календарь елына планлы контроль чаралар үткәру планын үтәү өлеше - 100%.
- Тикшерү органы һәм (яки) аның вазыйфаи заты гамәлләренә (гамәл қылмавына) нигезле шикаятыләр өлеше - 0%.
- Контроль чараларның юкка чыгарылган нәтиҗәләре өлеше - 0%.
- Тикшерү чаралары өлеше, алар нәтиҗәләре буенча бозулар ачыкланды, әмма тиешле административ йогынты чаралары күрелмәгән - 5%.
- Тикшерү органы материаллары буенча административ жәза билгеләү турында суд каарлары өлеше - 95%.
- Административ хокук бозулар турында эшләр буенча контроль органының мондый каарларның гомуми саныннан суд тәртибендә юкка чыгарылган каарлары, административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексының 2.7 һәм 2.9 статьялары нигезендә юкка чыгарылган каарлардан тыш - 0%.

Муниципаль контроль (кузәтчелек) индикатив күрсәткечләре исемлеге

- 1) хисап чорында үткәрелгән планлы тикшерү (кузәтчелек) чаралары саны;
- 2) хисап чорында үткәрелгән планнан тыш тикшерү (кузәтчелек) чаралары саны;
- 3) хисап чорында контроль объектының мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары белән расланған параметрларга туры килүен ачыклау нигезендә үткәрелгән планнан тыш тикшерү (кузәтчелек) чаралары саны, яисә хисап чорында контроль объектының мондый параметрлардан читләшүе;
- 4) хисап чорында үткәрелгән контроль (кузәтчелек) чараларның гомуми саны;
- 5) хисап чорында үткәрелгән КНМның һәр тәре буенча үзара хезмәттәшлек белән контроль (кузәтчелек) чаралар саны;
- 6) хисап чорында дистанцион хезмәттәшлек чараларын кулланып үткәрелгән контроль (кузәтчелек) чаралар саны;
- 7) хисап чорында үткәрелгән мәжбүри профилактик визитларның саны;
- 8) хисап чорында иғълан ителгән мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында кисәтүләр саны;
- 9) хисап чорында мәжбүри таләпләрне бозу очраклары ачыкланды контроль (кузәтчелек) чаралары саны;
- 10) хисап чорында административ хокук бозулар турында эшләр күзгатылган контроль (кузәтчелек) чаралар саны;
- 11) хисап чорында контроль (кузәтчелек) чаралар нәтиҗәләре буенча салынған административ штрафлар суммасы;

- 12) хисап чорында тикшерү (күзәтчелек) чарапарын үткөрүне килештерү турында прокуратура органнарына жибәрелгөн гаризалар саны;
- 13) прокуратура органнарына хисап чорында прокуратура органнары тарафыннан килештерүдөн баш тарткан контроль (күзәтчелек) чарапарын үткөрүне килештерү турында гаризалар саны;
- 14) хисап чоры ахырына исәпкә алынган контроль объектларының гомуми саны;
- 15) риск категорияләренә кертелгөн контроль объектларының һәр категориясе буенча хисап чоры ахырына исәпкә алынган объектларының саны;
- 16) хисап чоры ахырына контролъдә тотылуучы затларның исәпкә алынган саны;
- 17) хисап чорында контроль (күзәтчелек) чарапары үткөрелгөн исәпкә алынган контролъдә тотылуучы затлар саны;
- 18) хисап чорында контроль (күзәтчелек) органы тарафыннан карау вакыты бозылган шикаятыләр саны;
- 19) хисап чорында контроль (күзәтчелек) органнарының вазыйфаи затларының суд тәртибендә жибәрелгөн каарларына, гамәлләренә (гамәл кылмауларына) дәгъвалуа турында дәгъва гаризалары саны;
- 20) контроль (күзәтчелек) органнарының вазыйфаи затларының суд тәртибендә жибәрелгөн каарларына, гамәлләренә (гамәл кылмауларына) шикаять белдерү турында дәгъва гаризалары саны, алар буенча хисап чорында игълан ителгөн таләпләрне канәгатьләндерү турында каар кабул ителде;
- 21) хисап чорында дәүләт контролен (күзәтчелеген) оештыруга һәм гамәлгә ашируга карата таләпләрне тупас бозу белән үткөрелгөн контроль (күзәтчелек) чарапары саны һәм нәтижәләре дөрес дип табылмады һәм (яки) юкка чыгарылды.".

